

การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน
กรณีศึกษาเกาะกูด ตำบลเกาะกูด อำเภอเกาะกูด จังหวัดตราด

Participation of Community to Managed Sustainable Tourism:

Koh Kut Island, Koh Kut District, Trad.

นางสาวศิริพร สิมโรง

บทคัดย่อ

รายงานการค้นคว้าอิสระฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวคิดกระบวนการการพัฒนาพื้นที่ของชุมชนเกาะกูด การมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาชุมชน และปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน โดยคาดว่าผลจากการศึกษาที่ได้ในครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ในการจัดทำแผนพัฒนาชุมชนแหล่งท่องเที่ยวเกาะกูดต่อไป โดยใช้วิธีการศึกษาจากงานเอกสาร เว็บไซต์ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สัมภาษณ์ผู้นำชุมชน และผู้ที่เกี่ยวข้องในการมีส่วนร่วมของชุมชนโดยการสัมภาษณ์แบบกลุ่มและใช้การสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม ผลการศึกษาครั้งนี้สามารถวิเคราะห์ได้ว่า องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะกูดได้สนับสนุน พื้นฟู และพัฒนาชุมชน โดยนำแนวคิดและหลักการท่องเที่ยวเชิงนิเวศนำมาใช้ในการจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน มีการกระตุ้นให้ชุมชนตื่นตัวเข้ามามีส่วนร่วมช่วยกันพัฒนาชุมชนแหล่งท่องเที่ยวของตนเอง แต่ผู้วิจัยได้พบว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนนั้นสามารถเป็นได้ทั้งปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอก เช่น ปัจจัยด้านการศึกษา ปัจจัยด้านสังคม ปัจจัยด้านการสื่อสาร และปัจจัยด้านเศรษฐกิจ เป็นต้น องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะกูดพยายามส่งเสริมให้คนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมดำเนินกิจกรรมในขั้นตอนที่แต่ละคนถนัดและเต็มใจที่จะมีส่วนร่วมในหน้าที่นั้น ๆ นอกจากนี้ยังได้ปลูกฝังจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อการจัดการพัฒนาชุมชนและคนในชุมชนไปพร้อม ๆ กัน โดยมีจุดประสงค์ให้เกาะกูดเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ยั่งยืนสู่รุ่นต่อ ๆ ไป

คำสำคัญ: การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน; การพัฒนาชุมชน; การมีส่วนร่วม; ระดับของการมีส่วนร่วมของชุมชน

ABSTRACT

This independent study has the objective to study concepts or processes to developed community area, study the public participation spectrum and study the factors affecting community participation of community on Koh Kut Island for sustainable tourism. It is expected that the results from this independent study will be helpful in the community development plan by means of study from document, website, and related research. Researcher has used key informant interview which is the community leader and relevant person, then used group interview with general public who lived on the community Koh Kut Island. The result from this study can analyzed that Koh Kut sub- district administration organization had provided support and subsidiary to rehabilitation and development the community by using concepts and principles of ecotourism in sustainable tourism management. There is an encouragement for the community to become aware of and participate in helping to develop the communities but the researchers found that the factors that affected to the participation of people in the community can be both internal and external factors such as educational factors social factors communication factor and economic factors etc. Koh Kut sub district administrative organization tried to encourage people in the community to participate in activities in the process that everyone is good at and willing to participate in that role. In addition, it has instilled awareness of the conservation of natural resources and the environment for managing the development of communities and people in the community at the same time with the objective to make Koh Kut a sustainable tourist destination for the next generation.

Keywords: Sustainable Tourism; Community Development; participation; Public Participation Spectrum.

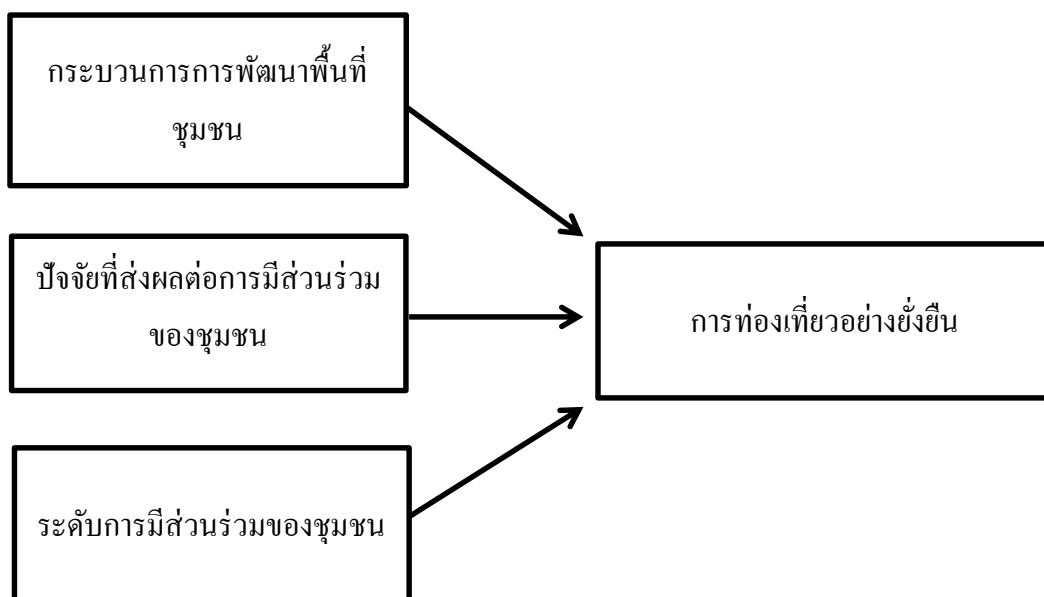
บทนำ

การท่องเที่ยวหรืออุตสาหกรรมท่องเที่ยวมีบทบาทมากขึ้นในสังคมโลกและยิ่งมากขึ้นในชุมชนท้องถิ่นเมื่ออุตสาหกรรมท่องเที่ยวได้ขยายอาณาเขตของกิจกรรมทางเศรษฐกิจเข้าใกล้วิถีชีวิตของชุมชนมากขึ้นในขณะที่แนวโน้มการท่องเที่ยวของประเทศไทยมีการเติบโตในทิศทางบวก นักท่องเที่ยวส่วนหนึ่งให้ความสนใจกับการเดินทางไปสัมผัสความจริงแท้ดั้งเดิมของพื้นที่ต่าง ๆ ในไทยเพิ่มมากขึ้นการท่องเที่ยวไม่ได้กระจุกตัวอยู่ในเมืองใหญ่หากมีการกระจายตัวสู่ชุมชนส่งผลให้ท้องถิ่นหลายแห่งตั้งรับการมาถึงของนักท่องเที่ยวโดยนำการท่องเที่ยวมาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาเศรษฐกิจและคุณภาพชีวิตขณะเดียวกันภาครัฐก็ให้ความสำคัญกับการท่องเที่ยวโดยชุมชนเพิ่มมากขึ้นจากการประกาศให้ท่องเที่ยววิถีไทยเป็นวาระแห่งชาติ มีการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวโดยชุมชนเพื่อให้การพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนไปในทิศทางที่ยั่งยืน แต่จากการที่ทรัพยากรการท่องเที่ยวมีจำกัดไม่ว่าจะเป็นทรัพยากรการท่องเที่ยว ทางด้านธรรมชาติ วัฒนธรรม และประเพณีท้องถิ่น ผู้ดูแลและประชาชนที่อยู่ในชุมชนนั้น ๆ จะต้องมีการบริหารจัดการการท่องเที่ยวที่ดี และการให้บทบาทกับคนในชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมและทำให้รู้สึกถึงความเป็นเจ้าของนั้นถือจุดเริ่มต้นของการพัฒนาที่ยั่งยืน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษากระบวนการการพัฒนาชุมชนเกาะกูดเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการท่องเที่ยว อย่างยั่งยืน
3. เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมและระดับของการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

กรอบแนวคิดของการวิจัย

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา ศึกษาแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับกระบวนการพัฒนาชุมชน ระดับการมีส่วนร่วมของชุมชน การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วม และข้อมูลทั่วไปขององค์การบริหารส่วนตำบลเกาะกูด
2. ขอบเขตด้านประชากรการวิจัย ประชากรที่ใช้ในการวิจัยเพื่อทำการศึกษาค้นคว้าสำหรับการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นายเดชาร จันทร้อย ตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะกูด, นายสุรพัศ ระละยาน ตำแหน่งหัวหน้าสำนักปลัด และประชาชนในพื้นที่ชุมชนเกาะกูด
3. ขอบเขตด้านพื้นที่ คือ เกาะกูด ตำบลเกาะกูด อำเภอเกาะกูด จังหวัดตราด มีทั้งหมด 6 หมู่บ้านดังนี้ หมู่ที่ 1 บ้านคลองหินดำ หมู่ที่ 2 บ้านคลองเจ้า หมู่ที่ 3 บ้านอ่าวใหญ่ หมู่ที่ 4 บ้านสลักอวน หมู่ที่ 5 บ้านอ่าวพร้าว และหมู่ที่ 6 บ้านอ่าวสลัด โดยมีจำนวนประชากรทั้งสิ้น 1,908 คน ข้อมูลจากสำนักทะเบียนอำเภอเกาะกูด เดือนกันยายน ปีพุทธศักราช 2559
4. ขอบเขตด้านระยะเวลาการเก็บข้อมูล การเก็บรวบรวมข้อมูลเริ่มตั้งแต่วันที่ 5 – 8 กันยายน พุทธศักราช 2562 โดยการเข้าไปพำนักอยู่ที่เกาะกูดเป็นระยะเวลา 4 วัน 3 คืน

แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน กรณีศึกษา เกาะกูด อำเภอเกาะกูด จังหวัดตราด ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. แนวคิดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (Sustainable Tourism) มีหลักการดังนี้

1.1 การอนุรักษ์และการใช้ทรัพยากรอย่างพอดี (Using Resource Sustainable) ทั้งในส่วนที่เป็นทรัพยากรธรรมชาติ สังคม และวัฒนธรรมเป็นสิ่งสำคัญและเน้นการทำธุรกิจในระยะยาว

1.2 การลดการบริโภคที่เกินความจำเป็นและการลดของเสีย (Reducing Over-consumption and Waste) จะช่วยลดค่าใช้จ่ายในการทำนุบำรุงสิ่งแวดล้อมที่ถูกทำลายในระยะยาว และเป็นการเพิ่มคุณภาพของการท่องเที่ยวด้วย

1.3 การรักษาและส่งเสริมความหลากหลายของทรัพยากรธรรมชาติ (Maintaining Diversity) สังคม และวัฒนธรรมจะช่วยขยายฐานของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในอนาคต

1.4 การประสานการพัฒนาการท่องเที่ยว (Integrating Tourism into Planning) เข้ากับกรอบแผนกลยุทธ์การพัฒนาแห่งชาติ การพัฒนาท้องถิ่นและการประเมินผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมจะช่วยขยายศักยภาพการท่องเที่ยว

1.5 การท่องเที่ยวที่รองรับกิจกรรมในท้องถิ่น (Supporting Local Economic) โดยคำนึงถึงราคาและพัฒนาคุณค่าของสิ่งแวดล้อมไว้ ไม่เพียงแต่ทำให้เกิดการประหยัด แต่ยังป้องกันสิ่งแวดล้อมไม่ให้ถูกทำลายอีกด้วย

1.6 เน้นการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น (Involving Local Communities) ในด้านการจัดการผลตอบแทนของประชาชนและสิ่งแวดล้อมเพื่อช่วยยกระดับคุณภาพชีวิตและการจัดการการท่องเที่ยว

1.7 การประสานความร่วมมือระหว่างผู้ประกอบการ ประชาชนท้องถิ่น องค์กรและสถาบันที่เกี่ยวข้อง (Consulting Stakeholders and the Public) เพื่อลดข้อขัดแย้งและร่วมแก้ปัญหา

1.8 การฝึกอบรมบุคลากร (Training Staff) โดยสอดแทรกแนวคิดและวิธีปฏิบัติในการพัฒนาแบบยั่งยืนแก่บุคลากรท้องถิ่นทุกระดับเพื่อยกระดับการบริการการท่องเที่ยว

1.9 ข้อมูลข่าวสารที่สื่อให้กับนักท่องเที่ยวโดยมุ่งสร้างความเข้าใจในการเคารพต่อธรรมชาติ สังคม และวัฒนธรรมที่เป็นแหล่งท่องเที่ยว (Marketing Tourism Responsibly) อีกทั้งเป็นการช่วยยกระดับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวอีกทางหนึ่ง

1.10 การวิจัยและติดตามผล (Undertaking Research) เพื่อตรวจสอบประสิทธิภาพในการดำเนินงาน รวมทั้งปัญหาและอุปสรรคต่างๆ เพื่อนำไปสู่แนวทางการแก้ไขที่เป็นประโยชน์ต่อผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย (อุษาวดี, 2545)

2. แนวคิดการพัฒนาชุมชน (Community Development) การพัฒนาชุมชนเป็นการพัฒนาประเภทหนึ่งที่มีเอกลักษณ์เป็นของตนเอง โดยมีปรัชญาแนวความคิด หลักการและวิธีการปฏิบัติที่เป็นลักษณะเฉพาะของตนเอง ซึ่งตั้งอยู่บนพื้นฐานดั้งเดิมคือเป็นกระบวนการให้การศึกษแก่ประชาชนเพื่อพัฒนาความรู้ ความคิดให้มีศักยภาพและสามารถพึ่งตนเองได้หรือช่วยตนเองได้ในทุกด้าน ดังนั้นการพัฒนาชุมชนจึงเป็นการพัฒนาศักยภาพของมนุษย์ให้ครบถ้วนถึงความพร้อมในทุกด้าน เพื่อที่จะสามารถจัดการกับปัญหาและความต้องการต่าง ๆ ของตนเองได้

3. แนวคิดการมีส่วนร่วม

3.1 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วม (Factors Affecting Participation) การที่ชุมชนจะเข้ามามีส่วนร่วมนั้น มักจะมีปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมที่เป็นทั้งปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกซึ่งส่งผลต่อคนในชุมชน และทำให้คนในชุมชนสามารถเข้าร่วมหรือไม่สามารถเข้าร่วมกิจกรรมการจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนได้เช่นกัน

3.2 ระดับการมีส่วนร่วมของชุมชน (The Level of Community Participation) คือการแบ่งระดับขั้นการมีส่วนร่วมของประชาชนอาจแบ่งได้หลายวิธี ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์และความละเอียดของการแบ่งเป็นสำคัญ โดยมีข้อพึงสังเกตคือ ถ้าระดับการมีส่วนร่วมต่ำ จำนวนประชาชนที่เข้ามามีส่วนร่วมจะมาก และยิ่งระดับการมีส่วนร่วมสูงขึ้นเพียงใด จำนวนประชาชนที่เข้ามามีส่วนร่วมก็จะลดลงตามลำดับ ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนเรียงตามลำดับจากต่ำสุดไปหาสูงสุด

3.3 การมีส่วนร่วม (participation) เป็นผลมาจากการเห็นพ้องกันในเรื่องของความต้องการและทิศทางของการเปลี่ยนแปลง จะต้องมีการจนเกิดความคิดริเริ่ม โครงการเพื่อการปฏิบัติ เหตุผลแรกของการที่มีคนมารวมกันได้ควรจะต้องมีการตระหนักว่าการกระทำทั้งหมดที่ทำโดยกลุ่มผู้นำชุมชน หรือกระทำผ่านองค์กร ดังนั้นผู้นำชุมชนหรือองค์กรจะต้องเป็นเสมือนตัวนำให้บรรลุถึงความเปลี่ยนแปลงได้

วิธีดำเนินงานวิจัย

การศึกษานี้ใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) อันประกอบไปด้วย กระบวนการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารหรือการวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary research) และกระบวนการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth interview) และในการศึกษานี้ใช้วิธีการศึกษากลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ตรงประเด็นและสร้างความเข้าใจได้มากขึ้น

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสัมภาษณ์ซึ่งมี 2 ฉบับ โดยฉบับแรกมีไว้สำหรับ สัมภาษณ์ฝ่ายบริหารขององค์การบริหารส่วนตำบลเกาะกูด ภายในแบบสัมภาษณ์มี 4 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ให้ข้อมูล ตอนที่ 2 ศึกษากระบวนการและแนวคิดในการพัฒนาพื้นที่ของชุมชนเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ตอนที่ 3 ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วม และตอนที่ 4 ศึกษาการมีส่วนร่วมและระดับการมีส่วนร่วมของชุมชน ฉบับที่ 2 มีไว้สำหรับสัมภาษณ์และพูดคุยกับคนในชุมชน โดยภายในแบบสัมภาษณ์มี 2 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ให้ข้อมูล ตอนที่ 2 ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนและการมีส่วนร่วมและระดับการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน

ผลการวิจัย

จากการศึกษาพบว่า กระบวนการหรือแนวทางปฏิบัติในการดำเนินงานพัฒนาพื้นที่ของชุมชนเพื่อการจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของชุมชนเกาะกูด จังหวัดตราดนั้น มีการวางบทบาทการพัฒนาชุมชนเกาะกูดในอนาคตอย่างเหมาะสมสอดคล้องกับปัญหาความต้องการของประชาชน รวมทั้งสอดคล้องกับศักยภาพและบทบาทหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อที่จะให้ประชาชนได้รับประโยชน์สูงสุดโดยเน้นการพัฒนา ระบบโครงสร้างพื้นฐาน ระบบสาธารณสุข/ สาธารณูปการ การบริหารจัดการที่ดี ส่งเสริมและสนับสนุน การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น หมั่นสร้างความเข้าใจให้แก่ชุมชนและให้ชุมชนได้เห็นถึงความสำคัญในการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาชุมชนให้มีความเข้มแข็ง สามารถสร้างรายได้ให้ชุมชน พัฒนาคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ ทำนุบำรุงรักษา ศาสนา ศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่นให้อยู่คู่กับ

ชุมชนไปอย่างยั่งยืนสู่รุ่น ต่อ ๆ ไป หากแต่ในการดำเนินการจัดการเพื่อให้ชุมชนเกาะกูดเป็นแหล่งท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนนั้นคนในชุมชน จะต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการด้วยจึงจะสำเร็จผล แต่อุปสรรคในการดำเนินการคือปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วม ซึ่งมีทั้งปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกที่สามารถส่งผลทำให้คนในชุมชนบางส่วนไม่สามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนได้ เช่น ปัจจัยด้านการศึกษา ด้านการสื่อสาร ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านการบริหารจัดการ ด้านสิ่งแวดล้อม และด้านสภาพแวดล้อม เป็นต้น ส่งผลต่อเนื่องทำให้ระดับของการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนในชั้นการลงทุนและปฏิบัติที่อยู่ในระดับสูง เนื่องจากเป็นขั้นตอนที่ไม่ต้องใช้การวางแผนมาก และคนในชุมชนสามารถมีส่วนร่วมได้สะดวกมากที่สุด

อภิปรายผลการศึกษา

การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

1. การเข้าร่วมหรือมีส่วนร่วมในโครงการพัฒนาพื้นที่ชุมชนเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของคนในชุมชนนั้นสรุปได้ว่าในชุมชนส่วนใหญ่เต็มใจและพร้อมเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนอยู่เสมอเพราะคนในชุมชนเองก็ ต้องการให้ชุมชนของตนมีการจัดการที่ดี สะอาดเรียบร้อยน่าอยู่ ซึ่งผลจากการจัดการที่ดีก็นำมาสู่การสร้างรายได้และความเป็นอยู่ที่ดี
2. ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วม สามารถสรุปเป็นปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกที่สามารถส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนในการจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ดังต่อไปนี้
  - ปัจจัยภายใน เช่น อายุ เพศ ความเชื่อ เวลา การศึกษา ประสบการณ์ ปัญหาครอบครัว
  - ปัจจัยภายนอก เช่น อาชีพ รายได้ การเดินทาง เทคโนโลยี การบริหารจัดการที่ดี และการได้รับข่าวสาร เช่นความถี่ในการรับรู้ข่าวสาร ช่องทางการสื่อสาร และการประชาสัมพันธ์โครงการ
3. การมีส่วนร่วมในขั้นตอนต่าง ๆ ในการจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน สรุปได้ว่าคนในชุมชนส่วนใหญ่ไม่ค่อยมีความรู้ด้านการบริหาร หรือการวางแผนเป็นผลอันเนื่องมาจากระดับการศึกษาน้อยทำให้คนในชุมชนมีความถนัดที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาพื้นที่ในขั้นตอนการลงทุนและปฏิบัติเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งการลงทุนในที่นี้ หมายถึง การนำทรัพยากรที่ตนเองมีในพื้นที่หรือเครื่องมือที่ใช้ในอาชีพของตนเองอยู่แล้วมาใช้ในการจัดการพัฒนาพื้นที่ชุมชนของตนเอง เช่น นำเรื่องจากกิจการของตนมาใช้ นำสินค้าในร้านมาตั้งจุดแจกฟรีเช่น แจกอาหารกลางวัน แจกน้ำดื่ม หรือร่วมสมทบทุนสำหรับผู้ที่มีฐานะ เป็นต้น

4. การได้รับประโยชน์จากการจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน สรุปได้ว่าการจัดการพัฒนาพื้นที่ชุมชนตามแผนพัฒนา 4 ปีนั้นเป็นไปในทางที่ดี ถนนหนทางดีขึ้น แหล่งท่องเที่ยวได้รับการจัดการที่ดีขึ้น การจัดการขยะมีการแยกเป็นสัดส่วนตามประเภท ทำให้ชุมชนน่าอยู่ แหล่งท่องเที่ยวสะอาด นักท่องเที่ยวเข้ามาเที่ยวให้ความสนใจเข้ามาท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่อง คนในชุมชนมีอาชีพ มีรายได้ สามารถพึ่งพาตนเองและเลี้ยงดูครอบครัวได้ ส่งผลทำให้คนในชุมชนมีความสุข และมีกำลังใจในการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในครั้งต่อ ๆ ไป

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

จากการวิจัยพบว่าการจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนขององค์การบริหารส่วนตำบลเกาะกูด นั้นมีความเป็นระเบียบเรียบร้อยดีภายใต้การปฏิบัติงานและการดูแลขององค์การบริหารส่วนตำบลเกาะกูด แต่เนื่องจากบุคลากรและแรงงานที่มีไม่เพียงพอทำให้แหล่งท่องเที่ยวในบางพื้นที่ยังเป็นพื้นที่ที่อันตรายสำหรับนักท่องเที่ยว อย่างเช่น น้ำตกคลองยายกี น้ำตกห้วงน้ำเขียว หรือจุดอื่น ๆ ที่ยังไม่ได้รับการดูแลอย่างทั่วถึง อาจทำให้นักท่องเที่ยวทำตามอำเภอใจทิ้งขยะ หรือทำลายทรัพยากรธรรมชาติบนเกาะกูดได้ จึงต้องการเสนอแนะให้มีการตั้งกฎ กติกา ข้อบังคับที่ชัดเจน เพื่อให้นักท่องเที่ยวเคารพกฎและไม่ทิ้งขยะหรือทำลายธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จัดอาสาสมัครหรือเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องแวะเวียนมาตรวจสอบสถานที่เหล่านี้อย่างน้อยวันละ 2 ครั้ง เข้า-เย็น เพื่อป้องกันปัญหาที่อาจเกิดขึ้น นอกจากนี้ผู้วิจัยต้องการเสนอแนะในด้านกิจกรรมท่องเที่ยว คือให้จัดกิจกรรมทางการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ซึ่งอาจจะเป็นกิจกรรมทางน้ำ หรือทางบก เป็นเส้นทางการเรียนรู้ศึกษาธรรมชาติ เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวที่สนใจในเรื่องของธรรมชาติเข้ามาท่องเที่ยว และยังสามารถสร้างรายได้ให้กับคนในชุมชนมากขึ้นเพื่อแก้ปัญหาความยากจนของคนในชุมชนด้วย

เอกสารอ้างอิง

มหาวิทยาลัยหาดใหญ่. (2559). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของชุมชน*. ค้นเมื่อ 28 สิงหาคม 2562, จาก [http://www.hu.ac.th/conference/conference2016/proceedings/data/4-1บรรยาย/1.%20มนุษย์%20-123H-O\(เจตน์%20สถิตย์%20สังขพันธ์\).pdf](http://www.hu.ac.th/conference/conference2016/proceedings/data/4-1บรรยาย/1.%20มนุษย์%20-123H-O(เจตน์%20สถิตย์%20สังขพันธ์).pdf)

เมธา หริมเทพาธิป. (2560). *ระดับการมีส่วนร่วม*. ค้นเมื่อ 4 กันยายน 2562, จาก <https://www.gotoknow.org/posts/629863>

วชิรวัชร งามละม่อม. (2559). *ทฤษฎีการมีส่วนร่วม*. ค้นเมื่อ 4 กันยายน 2562, จาก http://learningofpublic.blogspot.com/2016/02/blog-post_79.html

สาระดีดี.คอม. (2562). *แนวคิดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน*. ค้นเมื่อ 4 กันยายน 2562, จาก http://www.sara-dd.com/index.php?option=com_content&view=article&id=219:sustainable-tourism&catid=25:the-project&Itemid=72

องค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน. (2561). *การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน*. ค้นเมื่อ 15 ตุลาคม 2562, จาก http://www.reo4.go.th/upload_M/REO4_M-94.pdf

องค์กรสหประชาชาติ.(2562). *การพัฒนาชุมชนคนเมือง*. 27 สิงหาคม 2562, จาก <http://www.human.cmu.ac.th/home/hc/ebook//006103lesson.02/10htm>